

Faunabeheereenheid Fryslân
't Hou 8
8404 GH LANGEZWAAG

Leeuwarden, 22 juli 2022
Verzonden,

Ons kenmerk : 02014078
Afd./Opgave : Omgevingszaken
Behandeld door : Team Groene Regelgeving / (058) 292 89 95 of wmb@fryslan.frl
Uw kenmerk :
Bijlage(n) : 2

Onderwerp : Opdracht op grond van de Wet natuurbescherming, ten behoeve van het beheer van de houtduif, in de periode datum van afgifte opdracht tot 1 oktober 2022 op kavels waar bedrijfsmatig graansoorten en kolen worden verbouwd in de provincie Fryslân.

Geacht bestuur,

Op 13 juli 2022 heb ik het Faunabeheerplan Landelijk Vrijgestelde soorten ontvangen (hierna: FBP). U verzoekt tot formele goedkeuring van het FBP op korte termijn. U geeft in uw verzoek aan op zeer korte termijn substantiële schade te verwachten van met name de houtduif op percelen waar bedrijfsmatig graangewassen en koolsoorten worden geteeld.

Aangezien een formele goedkeuring van het aangeboden FBP op korte termijn niet te verwachten valt, heb ik uw verzoek beschouwd als een signaal in het licht van uw verantwoordelijkheid in het faunabeheer in de provincie Fryslân over te verwachten belangrijke schade op korte termijn aan bedrijfsmatig geteelde graangewassen en koolsoorten. Ik beschouw uw signaal dan ook als een verzoek om derogatie.

Ter voorkoming en beperking van belangrijke schade aan gewassen door de houtduif, wordt opdracht gegeven aan de Faunabeheereenheid Fryslân om de omvang van de populatie te beperken op percelen waar graangewassen en koolsoorten worden geteeld in de provincie Fryslân.

Besluit

Hierbij wordt besloten:

- i. op grond van artikel 3.18 en 3.17, lid 1, sub a, onder 3° van de Wet natuurbescherming (Wnb) ten aanzien van **houtduif** (*Columba palumbus*) in afwijking van artikel 3.1, lid 1 en 2 Wnb een opdracht te verlenen ter beperking van de omvang van de bij dit besluit aangeduide populatie;
- ii. gelet op artikel 3.3, lid 5, en artikel 3.25, lid 1, Wnb, te bepalen dat de middelen en methoden die mogen worden gebruikt bij het uitvoeren van deze opdracht zijn:
  - het hagel- en/of kogelgeweer, met inachtneming van de bepalingen en regels als genoemd in de Wet natuurbescherming, Besluit natuurbescherming en Regeling natuurbescherming;
- iii. dat de opdracht verleend wordt voor op percelen waar bedrijfsmatig graangewassen en koolsoorten worden geteeld in de hele provincie Fryslân;
- iv. dat er ontheffing wordt verleend van artikel 3.26, lid 1, onder b, Wnb inzake gebruik van het geweer buiten het eigen jachtveld (op grond van artikel 3.26, lid 3, Wnb);
- v. de opdracht geldt voor de periode vanaf de verzenddatum van dit besluit tot 1 oktober 2022.

Voorschriften en beperkingen

Algemeen

1. Dit besluit is enkel van toepassing op het beheer van de houtduif met de beschreven methoden en middelen.

Machtiging

2. De opdracht, inclusief de ontheffing van artikel 3:26, lid 1, onder b, van de Wnb, (hierna gezamenlijk genoemd: opdracht) staat op naam van Faunabeheereenheid Fryslân (hierna: FBE). De Faunabeheereenheid Fryslân (FBE) is te allen tijde verantwoordelijk voor het naleven van de voorschriften waaronder deze opdracht is verleend. Het is de FBE toegestaan de grondgebruiker een schriftelijke machtiging tot gebruik van deze opdracht te verstrekken. Het is de grondgebruiker toegestaan de machtiging tot gebruik van de opdracht vervolgens door middel van een schriftelijk, gedagtekende en ondertekende verklaring door te schrijven aan een jachtaktehouder.
3. De FBE dient de grondgebruiker nadrukkelijk te wijzen op de specifieke voorschriften ten aanzien van het gebruik van deze opdracht, o.a. door bij de afgifte van een machtiging tevens een kopie van het besluit en de voorschriften te verstrekken. De FBE dient in de machtiging tot gebruik van deze opdracht voor te schrijven dat de grondgebruiker bij het doorschrijven van de machtiging een kopie van de opdracht en een kopie van de machtiging aan de jachtaktehouder verstrekt. De jachtaktehouder - als houder van de doorschrijving tot gebruik van de machtiging - dient zich steeds te vergewissen van de geldende voorschriften en verplichtingen voortvloeiend uit deze opdracht en machtiging.
4. De FBE houdt een overzicht bij van de verleende machtigingen, alsmede van de aanvraaggegevens die daaraan ten grondslag liggen. Dit overzicht dient terstond op een mondeling dan wel schriftelijk verzoek van een daartoe bevoegde toezichthoudende ambtenaar ter inzage te worden afgegeven. Degene aan wie een

machtiging is verleend, houdt een overzicht bij van aan jachtaktehouders verleende toestemmingen voor het gebruik van de opdracht. Dit overzicht dient terstond op een mondeling dan wel schriftelijk verzoek van een daartoe bevoegde toezichhoudende ambtenaar ter inzage te worden afgegeven.

Specifiek

5. Deze opdracht kan gebruikt worden door de grondgebruiker of in opdracht van de grondgebruiker handelende personen met een geldige jachtakte. De in opdracht van de grondgebruiker handelende personen dienen in het bezit te zijn van een schriftelijke, gedagtekende en ondertekende grondgebruikersverklaring waaruit blijkt dat het uitvoeren van het beheer door de grondgebruiker is toegestaan.
6. De middelen en methoden die ter uitvoering van de opdracht gebruikt mogen worden betreffen:
  - *het hagel- en/of kogelgeweer, met inachtneming van de bepalingen en regels als genoemd in de Wet natuurbescherming, Besluit natuurbescherming en Regeling natuurbescherming;*
7. Indien zich binnen het gebied, waarop de opdracht betrekking heeft Natura 2000-gebieden bevinden, dan mag alleen gebruik worden gemaakt van de opdracht indien de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied niet in gevaar komen. Tevens dient men rekening te houden met de (niet) toegestane activiteiten, zoals aangegeven in de beheerplannen van de betreffende gebieden. Indien blijkt dat er mogelijke negatieve effecten op het Natura 2000-gebied optreden dan dient een verzoek tot vergunning te worden ingediend bij het bevoegd gezag.
8. De opdracht mag niet worden gebruikt op zondagen.
9. Al het op grond van deze opdracht gerealiseerde afschot (aantallen) en locaties waarop afschot heeft plaatsgevonden dienen te worden gemeld en geregistreerd in een door de Faunabeheereenheid Fryslân daartoe beschikbaar gesteld (digitaal) systeem/applicatie. Deze gegevens dienen binnen één maand na afloop van deze opdracht aan de provincie Fryslân, Team Groene Regelgeving via wnb@fryslan.frl, te worden verstrekt.
10. De feitelijk gebruiker van de opdracht is verplicht een (digitale) kopie van deze opdracht, een kopie van de schriftelijke machtiging van de opdrachthouder en een geldige jachtakte bij zich te houden. Deze bescheiden moeten op een eerste verzoek van een daartoe bevoegde toezichhoudende ambtenaar ter inzage worden afgegeven.
11. Deze opdracht kan worden gewijzigd dan wel worden ingetrokken, een en ander ter beoordeling van Gedeputeerde Staten, bij bijzondere (weers)omstandigheden en/of indien anderszins bij of krachtens wet geregeld.
12. De FBE kan een verleende toestemming voor het gebruik van de opdracht, terstond intrekken. Deze intrekking dient te geschieden door het betreffende collectief dan wel de betreffende jachtaktehouder hiervan schriftelijk op de hoogte te stellen.
13. Indien Gedeputeerde Staten constateren dat voorwaarden uit deze opdracht niet worden nageleefd door degene aan wie een machtiging is verleend, trekt de FBE op verzoek van Gedeputeerde Staten terstond de machtiging in. Deze intrekking dient te geschieden door het betreffende collectief dan wel de betreffende jachtaktehouder hiervan schriftelijk op de hoogte te stellen.

De opdracht is geldig voor de periode vanaf datum afgifte van dit besluit tot 1 oktober 2022.

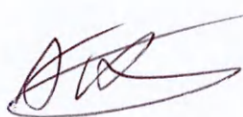
Opdrachthouder dient de activiteiten uit te voeren conform aanvraag, dit besluit en bijbehorende stukken. Als u of uw gemachtigde hiervan wil afwijken, moet u eerst schriftelijke toestemming van mij c.q. Gedeputeerde Staten vragen.

Voor de motivering van mijn besluit verwijs ik u naar bijlage 1. Deze bijlage maakt onderdeel uit van dit besluit.

Afschriften

Een afschrift van dit besluit wordt per e-mail verzonden aan de FUMO, Afdeling Toezicht en Handhaving.

Namens het college van Gedeputeerde Staten,

mevr. A.J. Tack
teamleider Groene Regelgeving

Bezwaar

Degene wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken kan tegen dit besluit binnen zes (6) weken na de verzending daarvan een bezwaarschrift indienen bij Gedeputeerde Staten, Postbus 20120, 8900 HM in Leeuwarden.

Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten:

- a. de naam en het adres van de indiener;
- b. de dagtekening;
- c. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht;
- d. de gronden van het bezwaar.

Meer informatie over de bezwaarschriftenprocedure vindt u op www.fryslan.nl onder "contact", of u kunt bellen met het secretariaat van de bezwaarschriftencommissie: tel. (058) 292 51 57.

Kennisgeving

Van dit besluit zal, conform artikel 3:42, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht door mij kennis worden gegeven door publicatie in de Leeuwarder Courant, het Friesch Dagblad en in het provinciaal blad op www.overheid.nl, zie hiervoor de link: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/zoeken/provinciaal_blad.

Bijlagen

- Bijlage 1: Motivering van het besluit
- Bijlage 2: Advertentie

Afschrift per e-mail

- FUMO

Bijlage 1: Motivering van het besluit

A. Weergave van de feiten

A1. Aanvraag

Op 13 juli heb ik het Faunabeheerplan Landelijk Vrijgestelde soorten van u ontvangen. U verzoekt tot formele goedkeuring van het FBP op korte termijn. U geeft in uw verzoek aan op zeer korte termijn substantiële/belangrijke schade in de provincie te verwachten van met name de houtduif op percelen waar graangewassen en koolsoorten worden geteeld.

Aangezien een formele goedkeuring van het aangeboden FBP op korte termijn niet te verwachten valt heb ik uw verzoek beschouwd als een signaal in het licht van uw verantwoordelijkheid en taken in het faunabeheer in de provincie Fryslân. Ik beschouw uw signaal dan ook als een verzoek om derogatie.

Nu de formele goedkeuring van het Faunabeheerplan Landelijk Vrijgestelde soorten op korte termijn niet te verwachten valt, ligt het in de rede om op provinciaal niveau dezelfde mogelijkheden tot schadebestrijding te bieden voor de hiervoor genoemde locaties waar een noodzaak is tot schadebestrijding en voorkoming van belangrijke schade.

De huidige landelijke vrijstelling voorziet in het doden van de eerdergenoemde soort met gebruikmaking van het geweer.

A1.1. Periode

De opdracht wordt aangevraagd voor de periode: vanaf datum afgifte van het besluit tot 1 oktober 2022.

A2. Bevoegdheid

Het project of de andere handeling is niet op grond van artikel 1.3, vijfde lid, Wnb aangewezen in het Besluit natuurbescherming (verder: Bnb). Gelet op artikel 1.3, eerste lid, Wnb, zijn Gedeputeerde Staten bevoegd op deze aanvraag te beslissen.

A3. Procedure

De opdrachtprocedure is uitgevoerd in overeenstemming met het bepaalde in hoofdstuk 5 van de Wnb en de hiervoor relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

B. Toetsing

B1. Wettelijk kader

B1.1. Wnb

Artikel 1.11 Wnb

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen

kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:

- a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
- b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Artikel 3.1 Wnb

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.3 Wnb

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.
3. Onze Minister kan ontheffing of vrijstelling verlenen van:
  - a. de verboden, bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, ten aanzien van vogels, dood of levend, of gemakkelijk herkenbare delen daarvan, of ten aanzien van uit deze vogels verkregen producten van daarbij aangewezen soorten, of
  - b. regels, gesteld krachtens artikel 3.2, vierde lid.
4. Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
  - a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
  - b. zij is nodig:
    - 1°. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
    - 2°. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
    - 3°. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
    - 4°. ter bescherming van flora of fauna;
    - 5°. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
    - 6°. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
  - c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.
5. In een ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling worden in elk geval voorschriften opgenomen, onderscheidenlijk regels gesteld, over:

- a. de middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden, waarbij enkel het gebruik wordt toegestaan van bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen, installaties of methoden;
- b. de tijd en plaats waarvoor de ontheffing of vrijstelling geldt, en
- c. de wijze waarop het risico voor het behoud van de vogelstand wordt beperkt.

Artikel 3.15

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen vogels als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, en dieren van soorten als bedoeld in artikel 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, worden aangewezen, die niet in hun voortbestaan worden bedreigd of dat gevaar lopen, en die in het gehele land schade veroorzaken.
2. In zoverre in afwijking van de artikelen 3.3, tweede lid, 3.8, tweede lid, en 3.10, tweede lid, in samenhang met artikel 3.8, tweede lid, kan Onze Minister een vrijstelling van verboden als bedoeld in de artikelen 3.1, 3.2, tweede lid, 3.5, 3.6, tweede lid, en 3.10, eerste lid, verlenen voor de bestrijding door grondgebruikers van schadeveroorzakende vogels en dieren als bedoeld in het eerste lid.
3. Provinciale staten kunnen bij verordening vogels als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, en dieren van soorten als bedoeld in artikel 3.5, eerste lid of 3.10, eerste lid, aanwijzen die:
  - a. niet bij algemene maatregel van bestuur als bedoeld in het eerste lid, zijn aangewezen;
  - b. niet in hun voortbestaan worden bedreigd of dat gevaar lopen, en
  - c. in hun provincie schade veroorzaken.
4. Provinciale staten verlenen bij verordening een vrijstelling als bedoeld in artikel 3.3, tweede lid, 3.8, tweede lid, 3.10, tweede lid, in samenhang met artikel 3.8, tweede lid, voor de bestrijding van schadeveroorzakende vogels en dieren als bedoeld in het derde lid uitsluitend aan grondgebruikers.
5. De vrijstelling, bedoeld in het tweede en vierde lid, wordt verleend voor handelingen op door de grondgebruiker gebruikte gronden, dan wel in of aan door hem gebruikte opstallen, ter voorkoming van in het lopende of daarop volgende jaar dreigende schade op deze gronden, in of aan deze opstallen, of in het omliggende gebied.
6. De schade, bedoeld in het tweede tot en met vijfde lid, heeft uitsluitend betrekking op:
  - a. door vogels veroorzaakte:
    - 1°. belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren, of
    - 2°. schade aan flora of fauna;
  - b. door dieren van soorten als bedoeld in artikel 3.5, eerste lid, veroorzaakte:
    - 1°. schade aan de wilde flora of fauna, of natuurlijke habitats, of
    - 2°. ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom, en
  - c. door dieren van soorten als bedoeld in 3.10, eerste lid, met uitzondering van soorten als bedoeld in artikel 3.5, eerste lid, veroorzaakte schade behorende tot bij de vrijstelling, bedoeld in het tweede lid, onderscheidenlijk de verordening, bedoeld in het vierde lid, omschreven categorieën van schade.
7. De grondgebruiker kan bij schriftelijke en gedagtekende toestemming de hem ingevolge het tweede tot en met vijfde lid toegestane handelingen door een wildbeheereenheid of anderen doen uitoefenen.
8. Alvorens Ons een voordracht tot vaststelling, wijziging of intrekking van een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in het eerste lid te doen, overlegt Onze Minister met de gedeputeerde staten van de provincies over het ontwerp daarvan.

Artikel 3.17 Wnb

1. Ten behoeve van de beperking van de omvang van een populatie van vogels als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, of van dieren van soorten als bedoeld in artikel 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, verlenen gedeputeerde staten ontheffing als bedoeld artikel 3.3, eerste, vierde en vijfde lid, 3.4, tweede lid, 3.8, eerste en vijfde lid, 3.9, tweede lid, of 3.10, tweede lid, in samenhang met artikel 3.8, tweede lid, indien deze beperking nodig is:
  - a. in geval van vogels:
    - 1°. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
    - 2°. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
    - 3°. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren, of
    - 4°. ter bescherming van flora en fauna;
  - b. in geval van dieren van soorten als bedoeld in artikel 3.5, eerste lid:
    - 1°. in het belang van de bescherming van de wilde flora en fauna en van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
    - 2°. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden en wateren en andere vormen van eigendom, of
    - 3°. in het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid of om andere dwingende redenen van groot openbaar belang, of
  - c. in geval dieren van soorten als bedoeld in 3.10, eerste lid, met uitzondering van soorten als bedoeld in artikel 3.5, eerste lid:
    - 1°. om de redenen genoemd in onderdeel b;
    - 2°. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, industrieterreinen of begraafplaatsen,
    - 3°. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren, en 4°. in het algemeen belang.
2. Een ontheffing als bedoeld in het eerste lid wordt verleend aan een faunabeheereenheid, die handelt overeenkomstig het daartoe vastgestelde en goedgekeurde faunabeheerplan.
3. De faunabeheereenheid kan bij schriftelijke en gedagtekende toestemming de haar ingevolge het eerste en tweede lid toegestane handelingen door een wildbeheereenheid of anderen doen uitoefenen.
4. In afwijking van het tweede lid kan een ontheffing ook aan een wildbeheereenheid of aan anderen dan een faunabeheereenheid worden verleend, indien de noodzaak ontbreekt voor verrichting van de handelingen door tussenkomst van een faunabeheereenheid.
5. In afwijking van artikel 3.12, eerste lid, en het tweede lid kan een ontheffing worden verleend voor handelingen die niet op grond van een faunabeheerplan worden verricht, indien de noodzaak ontbreekt voor een faunabeheerplan, gelet op de specifieke kenmerken van de desbetreffende diersoort dan wel de aard of omvang van te verrichten handelingen.

Artikel 3.18 Wnb

1. Gedeputeerde staten kunnen aan faunabeheereenheden of wildbeheereenheden, aan andere samenwerkingsverbanden van personen, of aan personen opdracht geven om, in afwijking van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 3.1, 3.4, eerste lid, 3.5, 3.9, eerste lid, en 3.10, eerste lid, de omvang van een bij de opdracht aangeduide populatie van vogels of van dieren van soorten als bedoeld in artikel 3.5,

- eerste lid, of 3.10, eerste lid, te beperken als dat nodig is om de onderscheidenlijke redenen, genoemd in artikel 3.17, eerste lid, onderdelen a, b en c. De artikelen 3.3, vierde en vijfde lid, 3.8, vijfde lid, en 3.10, tweede lid, zijn van overeenkomstige toepassing op die opdracht.
2. Gedeputeerde staten kunnen ten aanzien van één of meer van de door hen krachtens het eerste lid aangewezen personen of groepen van personen bepalen dat zij, ter uitvoering van de opdracht, bedoeld in het eerste lid:
    - a. toegang hebben tot gronden, zo nodig met behulp van de sterke arm, of
    - b. handelen overeenkomstig een vastgesteld en goedgekeurd faunabeheerplan.
  3. Gedeputeerde staten kunnen bepalen wat met de ingevolge het eerste lid bemachtigde dieren gebeurt.
  4. Het eerste tot en met derde lid, met uitzondering van de tweede volzin van het eerste lid, zijn van overeenkomstige toepassing op het beperken van de omvang van populaties van dieren die zijn aan te merken als exoten of van verwilderde dieren.

Artikel 3.25 Wnb

1. Bij het verlenen van een ontheffing of vrijstelling als bedoeld in de artikelen 3.3, eerste onderscheidenlijk tweede lid, 3.4, tweede lid, 3.8, eerste, onderscheidenlijk tweede lid, 3.9, tweede lid, of 3.10, tweede lid, in samenhang met artikel 3.8, eerste of tweede lid, en met artikel 3.9, tweede lid, en bij het geven van een opdracht als bedoeld in artikel 3.18, eerste lid, worden de middelen aangewezen die voor het vangen en doden van de aldaar bedoelde vogels en dieren mogen worden gebruikt.
2. Onze Minister wijst bij ministeriële regeling, onderscheidenlijk provinciale staten wijzen bij verordening de middelen aan die mogen worden gebruikt ter uitvoering van het bepaalde krachtens artikel 3.15, tweede, onderscheidenlijk vierde lid, en 3.16, tweede, onderscheidenlijk vierde lid.
3. Indien een vrijstelling wordt verleend als bedoeld in artikel 3.15, tweede en vierde lid, met het oog op het voorkomen van schade als bedoeld in artikel 3.15, vijfde en zesde lid, of een vrijstelling wordt verleend als bedoeld in artikel 3.16, tweede en vierde lid, met het oog op het voorkomen van overlast als bedoeld in artikel 3.16, vijfde lid, dan wel ontheffing wordt verleend als bedoeld in artikel 3.17, eerste lid, onderdeel a, onder 3°, onderdeel b, onder 2°, en onderdeel c, onder 2°, worden voor het bestrijden van vogels en dieren slechts middelen aangewezen die nadelige gevolgen voor het welzijn van vogels en dieren voorkomen of, indien dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk beperken, waarbij het doden van dieren zoveel mogelijk vermeden wordt.
4. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing en provinciale staten kunnen vrijstelling verlenen van:
  - a. het verbod, bedoeld in artikel 3.24, tweede lid. Op deze vrijstelling of ontheffing is artikel 3.24, derde, lid van overeenkomstige toepassing;
  - b. regels als bedoeld in artikel 3.24, vierde lid, voor zover deze vrijstelling of ontheffing in overeenstemming is met de bij of krachtens de Benelux-overeenkomst gestelde regels.

Artikel 3.26

1. Het is verboden een geweer te gebruiken ter uitoefening van het bepaalde bij of krachtens deze wet:
  - a. zonder een geldige jachttakte;
  - b. op gronden, niet zijnde een jachtveld dat voldoet aan bij of krachtens algemene maatregel van bestuur gestelde regels;
  - c. indien de burgerrechtelijke aansprakelijkheid voor schade waartoe het gebruik van het geweer ter uitoefening van het bepaalde bij of krachtens deze wet aanleiding kan

geven, niet is gedekt door een verzekering, overeenkomstig bij of krachtens de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 3.29, eerste lid, gestelde regels, of
(...)

Artikel 5.3 Wnb

1. Aan een vrijstelling, vergunning of ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden.
2. Een vrijstelling, vergunning of ontheffing kan onder beperkingen worden verleend.
3. Vrijstellingen, vergunningen en ontheffingen kunnen aan een geldigheidsduur worden gebonden.
4. Het is verboden te handelen in strijd met de bij een vergunning of ontheffing gestelde voorschriften.
5. Het eerste, tweede, derde en vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing op een krachtens artikel 3.18, eerste of vierde lid, gegeven opdracht.

B2. Belangenafweging

B2.1. Belangrijke schade aan gewassen

In het goedgekeurde Faunabeheerplan Jacht en Landelijk vrijgestelde soorten (vigerend tot en met 2021, Hoofdstuk 6.1) zijn de belangen voor het beheren van onder andere de houtduif in de provincie toegelicht. De reden voor het beheer is het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen.

De houtduif is bij algemene maatregel van bestuur aangewezen als soort die niet in het voortbestaan worden bedreigd of dat gevaar loopt en die in het gehele land schade veroorzaken (artikel 3.15, eerste lid, Wet natuurbescherming (Wnb), jo. artikel 3.1 onder a, b, c en f, Besluit natuurbescherming (Bnb)).

Schade door houtduif valt te verwachten aan tal van gewassen, variërend van vollegroondsgroenten, granen, maïs, graszaad, fruit en zelfs boomteelt. Voorliggende opdracht voorziet in met name het voorkomen van schade aan graangewassen en koolsoorten gedurende een korte periode tot 1 oktober 2022. De schade bestaat vraatschade, pikschade en bevuiling.

Voor landelijk vrijgestelde soorten bestaat geen mogelijkheid om een tegemoetkoming in de schade aan te vragen, waardoor er ook slechts een beperkte schadehistorie beschikbaar is. Echter, gezien het voorkomen van de houtduif in de provincie, het te verwachten gedrag van deze soorten en de aanwezigheid van genoemde kwetsbare graangewassen en kolen, is het ontstaan van belangrijke schade bij het uitblijven van schadebestrijding vrijwel zeker.

Voor de roek, een soort die vergelijkbare schade aanricht, is wel een tegemoetkoming mogelijk, waardoor voor deze soort wel een recente schadehistorie beschikbaar is.

Voor de houtduif is in de periode 2017 – 2021 gemiddeld 5 maal per jaar schade aan landbouwgewassen gemeld. In 2017 leidde dat tot een taxatie van € 8.494 max. Het is echter voldoende aannemelijk dat de soort zonder bestrijding belangrijke schade aanricht. Er wordt veelal preventief opgetreden met name op (gelegerd) graan, soms ook om vertrappings- of bevuilingschade te voorkomen.

Gelet op de actuele macro-economische situatie, waarbij de huidige voedselprijzen relatief hoog zijn, zal die schade belangrijke financiële gevolgen hebben. Hierdoor wordt de noodzaak voor een effectieve schadebestrijding vergroot.

Gezien in deze periode de genoemde teelten eetbaar zijn voor houtduiven maar nog niet zijn geoogst, valt in deze situatie in de komende periode belangrijke schade aan gewassen (graangewassen en koolsoorten) te verwachten bij het uitblijven van beheer.

Conclusie

Uit het voorgaande is het belang van schadebestrijding voldoende aangetoond. Om belangrijke schade door houtduif te voorkomen en te beperken is het noodzakelijk om schadebestrijding uit te voeren.

B 2.2. Andere bevredigende oplossing

Om de opdracht te kunnen verlenen, dient te worden beoordeeld of er een andere bevredigende oplossing bestaat voor het beperken van belangrijke landbouwschade.

Preventieve maatregelen

Om schade door de houtduif te voorkomen worden door grondgebruikers tal van preventieve maatregelen ingezet. De 'Faunaschade PreventieKits'¹ die door BIJ12 worden gepubliceerd geven een overzicht van mogelijke preventieve maatregelen om schade te voorkomen of beperken.

Bij preventieve maatregelen kan men denken aan:

- Visuele middelen als vlaggen, linten, vogelverschrikkers, ballonnen en flitsmolens;
- Akoestische middelen als knalapparaten, vogelafweerpistolen, ratels en klepermolens;
- Afdekking;
- Teelttechnische maatregelen (gelijktijdig zaaien, aanpassen pootdiepte);
- Geur- en smaakmiddelen;
- Verjaging door menselijke aanwezigheid.

Grondgebruikers zijn op grond van de beleidsregels Nota Faunabeleid Fryslân voor een tegemoetkoming in de faunaschade verplicht tot het treffen van maatregelen ter voorkoming of beperking van de schade die op basis van redelijkheid en billijkheid van hun verwacht mogen worden. Bovenstaande preventieve maatregelen kunnen tijdelijk bijdragen aan het voorkomen en beperken van schade.

Echter, er treedt snel gewenning op waardoor de effectiviteit van dergelijke maatregelen snel afneemt. Gewenning is de reden waarom preventieve maatregelen niet als bevredigende oplossing kunnen worden gezien. Verder geldt voor een aantal van de bovenstaande preventieve maatregelen dat deze niet redelijkerwijs inzetbaar zijn bij elke teelt. Het afdekken van complete percelen is bijvoorbeeld niet praktisch uitvoerbaar en onverenigbaar met de landbouwpraktijk voor tal van gewassen. Sommige visuele en akoestische middelen werken onvoldoende bij windstil weer. De mogelijkheden voor verjaging door menselijke aanwezigheid worden ernstig beperkt door de omvang van landbouwbedrijven. Men kan niet overal tegelijkertijd aanwezig zijn, waardoor foeragerende vogels hoogstens heen en weer gejaagd worden. Tot slot valt op te merken dat de inzet van geur- en smaakmiddelen ook vanuit milieuoverwegingen beperkt wordt. Een voorbeeld is het verbod op gebruik van

¹ Zie: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/faunazaken/schade-voorkomen/>

Mesurol sinds 2020. Dit middel werd eerder gebruikt om vraatschade door vogels te voorkomen, maar mag niet langer worden toegepast.

Voorts valt op te merken dat aan de inzet van preventieve maatregelen ook nadelen kunnen kleven. De inzet van preventieve maatregelen stoort niet alleen de soorten die schade veroorzaken, maar ook andere soorten die in het gebied aanwezig zijn. Ook kan de inzet van akoestische middelen leiden tot verstoring van omwonenden.

Zoals in de Faunaschade PreventieKit voor duiven is toegelicht, kan afschot zowel ondersteunend aan verjaging zijn, als populatiebeheer betreffen. In dit geval wordt afschot ingezet ter ondersteuning van de verjaging, om te voorkomen dat er gewenning optreedt. Door het afschot van enkele dieren worden de overige dieren enige tijd ingeprent dat er ter plaatse een wezenlijk gevaar dreigt. Hierdoor wordt de omvang van de populatie op de betreffende percelen beperkt. Dit zorgt voor voorkoming of beperking van schade.

Conclusie

Voor Gedeputeerde Staten staat vast dat de inzet van preventieve maatregelen alleen onvoldoende is om belangrijke schade te voorkomen of te beperken. De inzet van ondersteunend afschot draagt in deze situatie bij aan het voorkomen van gewenning en daarmee aan een effectieve schadebestrijding.

B2.3 Ecologische afweging houtduif

Houtduif is een in Nederland algemeen voorkomende duivensoort, die met name veel voorkomt in de zuidoostelijke helft van Nederland. De soort komt vooral veel voor in gebieden met akkerbouw. Binnen de provincie Fryslân komt de soort dan ook met name in het noordelijke akkergebied voor. Hoewel de broedvogelstand landelijk sinds 1984 is afgenomen, is er de laatste 12 jaren sprake van een significante toename.² Binnen de provincie Fryslân is de soort als broedvogel de afgelopen 12 jaar stabiel, na een afname sinds 1990.

Het aantal broedparen in cultuurland op zandgrond is weliswaar afgenomen maar de aantallen in verstedelijkte gebieden zijn toegenomen. De houtduif is daar één van de meest talrijke broedvogels geworden. De afname van de houtduif in cultuurland is vooral veroorzaakt door de afgenomen diversiteit daarvan. De afname van variatie in cultuurland wordt gecompenseerd door de toename van het verstedelijkte gebied als geschikte habitat. Zowel het leefgebied als toekomstperspectief van de houtduif als broedvogel wordt als gunstig beoordeeld.³

De staat van instandhouding is door de Minister beoordeeld bij het aanwijzen van houtduif als soort als bedoeld in artikel 3.15, eerste lid, Wnb, die niet in hun voortbestaan wordt bedreigd. Voor Gedeputeerde Staten staat gezien voorgaande de gunstige staat van de houtduif vast.

Negatieve effecten/overtreding verbodsbepalingen

Bij de uitvoering van de schadebestrijding zullen individuen van de houtduif worden gedood, met een mogelijke impact op de populatieomvang en verspreiding van deze soorten tot gevolg. Het doden van deze soorten leidt tot een overtreding van het verbod in artikel 3.1, lid

² Sovon, 'Staat van instandhouding van de vogelsoorten op de wildlijst', rapport, 2022/22, p. 13.

³ Sovon, 'Staat van instandhouding van de vogelsoorten op de wildlijst', rapport, 2022/22, p. 13.

1, Wnb. Dit leidt tot overtreding van artikel 3.1, lid 2, Wnb. Voor het overtreden van deze verbodsbepalingen is een opdracht, vrijstelling of ontheffing noodzakelijk.

Effect op de staat van instandhouding

De houtduif werd in voorgaande jaren beheerd op grond van de landelijke vrijstelling, waarbij dezelfde negatieve effecten mogelijk waren. De inschatting van de FBE is dat op jaarniveau 1 à 2% van de in Fryslân aanwezige populatie is geschoten in de periode 2017 - 2021. Er zijn echter geen aanwijzingen dat dit beheer in de vorm van ondersteunend afschot heeft geleid tot een significant negatief effect op de staat van instandhouding van de betreffende soort, of een verslechtering van de staat van instandhouding van deze soort. De houtduif is, ondanks het beheer op grond van de landelijke vrijstelling gedurende de afgelopen jaren, nog altijd een algemene soort in de provincie Fryslân. Veranderingen in de populatieomvang van deze soorten hangen waarschijnlijk vooral samen met verandering in het landgebruik en inrichting van het landelijk gebied. Internationaal gezien nemen alle soorten in aantal toe.

Afschot van houtduif in de winterperiode vindt hoofdzakelijk plaats in het kader van de jacht. Er is geen bewijs beschikbaar dat de jacht een negatief effect heeft op de staat van instandhouding van houtduif.

Voorts valt op te merken dat voorliggende opdracht slechts voorziet in de continuering van de schadebestrijding maar dan nu op een beperkte(r) areaal (percelen waar graangewassen en koolsoorten bedrijfsmatig worden geteeld), in een beperkte(re) periode (datum verlening tot 1 oktober), waardoor er slechts een beperkt(er) aantal vogels gedood kan worden. Afgezet tegen de tot dit jaar gangbare praktijk van schadebestrijding op deze soort is een blijvend effect op de staat van instandhouding zeer onaannemelijk c.q. met zekerheid uit te sluiten.

Conclusie

Er zijn geen aanwijzingen dat het afschot van de houtduif leidt tot een verslechtering van de staat van instandhouding van deze soort. Ondanks het beheer krachtens de landelijke vrijstelling in de voorgaande jaren komen de betreffende soorten nog altijd algemeen voor in Nederland en daarbuiten. Het beheer op grond van deze opdracht is beperkt in tijd en ruimte, waardoor een verslechtering van de staat van instandhouding van de houtduif is uit te sluiten.

B3. Aanvullende overwegingen

In aanvulling op bovenstaande overwegingen betrekken we bij ons besluit ook de volgende overwegingen.

Verlenen opdracht voor schadebestrijding

Door het ontbreken van een FBP is ervoor gekozen om over te gaan tot het verlenen van een opdracht op grond van artikel 3.18 Wnb om schadebestrijding weer mogelijk te maken. In de provinciale beleidsnotitie Nota Faunabeheer Fryslân is toegelicht dat beheer met een provinciale opdracht voor verschillende belangen kan geschieden, waaronder landbouwschade en schade aan flora en fauna.

Gelet op de te verwachte optredende schade is een termijn opgenomen vanaf verlening van deze opdracht tot 1 oktober 2022.

Te gebruiken middelen

Op grond van artikel 3.3, lid 5 en 3.25, lid 1, Wnb, moeten in deze opdracht de middelen en methoden worden aangewezen die gebruikt mogen worden voor het doden van vogels. In dit geval worden de volgende middelen en methoden aangewezen:

- het hagel- en/of kogelgeweer, met inachtneming van de bepalingen en regels als genoemd in de Wet natuurbescherming, Besluit natuurbescherming en Regeling natuurbescherming.

Het is van belang dat degene die het geweer hanteert, beschikt over voldoende kennis en kunde om het geweer veilig en juist te gebruiken. Krachtens de Wet mogen alleen jachtaktehouders gebruik maken van het geweer bij het doden van beschermde dieren. In de Wnb zijn eisen gesteld voor het verlenen van een jachtakte. Artikel 3.28 schrijft voor dat de jachtakte alleen wordt verleend aan personen die een jachtexamen hebben afgelegd, gerechtigd zijn tot het uitvoeren van de jacht, een aansprakelijkheidsverzekering hebben en minimaal 18 jaar oud zijn. Het jachtexamen bestaat uit een theoretisch en een praktisch deel waarin de schietvaardigheid en de bekwaamheid in omgang met het geweer wordt geëxamineerd (artikel 3.18, Bnb). Daarnaast zijn er weigeringsgronden voor een jachtakte opgenomen in artikel 3.28 en 3.28a van de Wnb. Deze weigeringsgronden houden verband met het beschermen van de openbare orde en de veiligheid. De jachtakte wordt niet verleend indien er gronden zijn om aan te nemen dat de aanvrager van de jachtakte een gevaar kan gaan vormen voor zichzelf, de openbare orde of de veiligheid.

Op grond van artikel 3.24, lid 1 dient een ieder die een in het wild levend dier doodt te voorkomen dat het dier onnodig lijdt. Aangezien deze opdracht in het doden van vogels voorziet, dient in dit besluit rekening gehouden te worden met het voorkomen van onnodig lijden. De in dit besluit aangewezen middelen en methoden zijn toegestaan krachtens de landelijke vrijstelling. Deze middelen en methoden worden door Gedeputeerde Staten geschikt geacht om op een verantwoorde manier de schadebestrijding te kunnen uitvoeren. Het doden van vogels kan met het geweer snel en zonder onnodig lijden plaatsvinden.

Ontheffing

Aangezien het mogelijk is dat de opdracht wordt uitgevoerd op gronden, niet zijnde een jachtveld, wordt ontheffing verleend van artikel 3.26, lid 1, onder b, van de Wnb.

C. Conclusie

Op basis van het voorgaande blijkt dat de alternatievenafweging voor deze activiteit voldoende is onderbouwd en het belang van de activiteit voldoende is aangetoond. Onder de gestelde voorschriften kan de schadebestrijding uitgevoerd worden en is er geen sprake van een verslechtering van de staat van instandhouding van de houtduif. Om de activiteit uit te voeren is een opdracht nodig om in afwijking van verbodsbepalingen in het belang van schadebestrijding, op bepaalde percelen te verjagen met ondersteuning van afschot.

Leeuwarder Courant/Friesch Dagblad

Provincie Fryslân

Kennisgeving Opdracht Wet natuurbescherming

Gedeputeerde Staten hebben op 20 juli 2022 opdracht verleend op grond van de Wet natuurbescherming, ten behoeve van het beheer van de houtduif in de periode datum van afgifte opdracht tot en met 1 oktober 2022 op kavels waar graansoorten worden verbouwd in de provincie Fryslân.

De opdracht met kenmerk 02014078 ligt ter inzage in het:
-provinciehuis, elke werkdag van 9 tot 16 uur (graag van te voren contact opnemen).

Indien u de opdracht digitaal wilt inzien, kunt u contact opnemen met de Frontoffice Wet natuurbescherming, wnb@fryslan.nl of 058 - 292 8995 (graag het kenmerk vermelden in uw correspondentie).

Belanghebbenden kunnen **tot en met 6 weken na publicatie** een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij Gedeputeerde Staten.